

Skutečné (skutečnost)

Hromada je vždycky mnohost; v jakém smyslu můžeme tedy hromadu považovat za „skutečnou“, když to jsme my, kdo rozhoduje o tom, co ke zvolené „hromadě“ budeme počítat a co ne? Naproti tomu „celek“ není celkem jen proto, že jej za tajkový považujeme, ale také sám „pro sebe“ (a „o sobě“). Skutečnost hromady je tedy jiného druhu než skutečnost celku: hromada je skutečná jen pro nás. Zároveň ovšem nemůžeme říci, že hromada je jen zdánlivá – hromada je přece určitou hromadou (určitým nahromaděním) čehosi skutečného. A to „skutečné“ je pak buď skutečným opět jen pro nás (takže jde o další hromadu), anebo je čímsi skutečným „o sobě“ (a „pro sebe“). A tak můžeme pokračovat, až posléze dojdeme k těm nejmenším skutečnostem „o sobě“, které už nejsou žádnými hromadami. _ A pak se můžeme vydat ve svých úvahách také opačným směrem: jakého druhu je „skutečnost“ oněch hromad? Teď už nám nepůjde jen o to, že bude záležet na nás, co k té či oné hromadě započítáme, ale o skutečnost jak toho, co k ní započítáme, tak toho, co k ní nezapočítáme, ale co je kolem ní, blízko, dál – anebo až do největší dálky. Je náš Vesmír, v kterém je naše „skutečná“ galaxie, v které zase je naše hvězdná (sluneční) soustava, k níž náleží naše planeta Země – a v nichž jsme „skuteční“ také my, kdo se takto tážeme – skutečný jen jako „hromada“, anebo je něčím víc než pouhou hromadou? Avšak i zde se nám ustavičně vnučují samé objektivace. Ryze objektivní však není v tomto světě nic; každá skutečnost má vedle stránky objektivní (resp. přesněji objektní, předmětné) také stránku subjektivní, nepředmětnou (výklad na tomto místě necháme stranou). Někdy můžeme subjektivní či nepředmětné stránky jednotlivých skutečností z praktických důvodů zanedbat a pominout, ale jindy to vede k vážným přehmatům. Takže: neexistuje-li žádný ryzí objekt, předmět, neznamená to, že je vnitřně nějak sjednocen; vnitřně sjednoceny jsou však subsubjekty supersubjektu (tj. subjektu vyšší úrovně), které jinak oněm subsubjektům zůstávají, ale v pouhé hromadě (sub)subjektů se jeví jako pominutelné a zanedbatelné.

(Písek, 130629-3.)